

SPOLEČNOST
PRO LÉČBU
ZÁVISLOSTI
NA TABÁKU

DIABETES MELLITUS A KOUŘENÍ

do praxe pro zdravotníky

Závislost na tabáku je chronické onemocnění. Úspěšnost samostatného odvykání kouření je 3-5 %, zatímco s odbornou pomocí je šance na úspěch až 10x vyšší.

Podporujeme aktivně pacienty v léčbě!

3BODOVÁ KRÁTKÁ INTERVENCE U KUŘÁKŮ

DOTAZ	INTERVENCE	KONTAKTY
Kouříte (vč. pasivního kouření)? Jak dlouho? Jaký tabákový/nikotinový výrobek užíváte? Zaznamenejte do dokumentace. Nekuřáka (exkuřáka) pochvalte.	Jasně doporučte nekouřit (zejména v souvislosti s diagnózou diabetu a prognózou). Informujte o účinné léčbě závislosti na tabáku s odbornou pomocí – zvyšuje naději na úspěch!	INFORMUJTE PACIENTA/PŘEDEJTE KONTAKTY (např. edukační leták): <ul style="list-style-type: none"> Centra a ambulance pro závislé na tabáku, adiktologické ambulance, odvykání kouření v lékárnách (kontakty na www.slzt.cz) Národní linka pro odvykání: tel. 800 350 000 (PO–PÁ 10–18h, zdarma) Web: www.slzt.cz (Společnost pro léčbu závislosti na tabáku), www.koureni-zabiji.cz, www.bezcgaret.cz Bezplatné mobilní aplikace pro podporu odvykání (na www.slzt.cz)

(krátká intervence = max. do 10 min, v reálné praxi i výrazně kratší)

DOPORUČENÉ POSTUPY V ČR

- ▶ **Léčba závislosti na tabáku** – klinický doporučený postup (2022, <https://kdp.uzis.cz>)
- ▶ **Doporučení pro léčbu závislosti na tabáku** (2022, <https://www.slzt.cz/doporucene-postupy>)
- ▶ **Užívání tabáku – informace a pracovní postup pro intervenci sestry** (2021, <https://www.slzt.cz/doporucene-postupy>)

DIAGNÓZY dle MKN-10 pro praxi

- ▶ **F17.2:** Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním tabáku – syndrom závislosti
- ▶ **Z58.7:** Vystavení tabákovému kouři – pasivní kouření
- ▶ **Z86.4:** Abusus tabáku v osobní anamnéze

KOUŘENÍ A LÉKOVÉ INTERAKCE

Kouř indukuje biotransformaci některých léků (metabolizace v játrech přes CYP1A2, CYP2B6), kuřák vyžaduje k dosažení účinnosti vyšší dávku. Např. **duloxetin** (léčba neuropatické bolesti), další **psychofarmaka**, **hormonální antikoncepce**, **warfarin**, **theofylin**, **inhalační kortikosteroidy**, některá **chemoterapeutika**. Pro kuřáky jsou nevhodné doplňky s **betakarotenem**.

V prvních dnech/týdnech abstinence od kouření myslet v klinické praxi na případnou redukci dávky těchto léků!

KOUŘENÍ A LABORATORNÍ ODBĚRY

Doporučte přestat kouřit i z hlediska krevních odběrů včetně **OGTT**. Po cigaretě stoupá mj. hladina glukosy, cholesterolu, sérových mastných kyselin, kortizolu, CEA, fibrinogenu.

TERAPIE ZÁVISLOSTI NA TABÁKU

- ▶ **PSYCHOSOCIOBEHAVIORÁLNÍ INTERVENCE**
- ▶ **FARMAKOTERAPIE:** vareniclin (Champix), cytisin (Defumoxan), bupropion (Elontril, Welard), náhradní terapie nikotinem (Nicorette, NiQuitin)
- ▶ **HARM REDUCTION:** E-cigareta (EC) = produkt s prokázaným 95% snížením zdravotního rizika* oproti klasické cigaretě. Nedoporučujeme ale jednorázové EC.

NEKUŘÁKA (EXKUŘÁKA) POCHVALTE, ZDŮRAZNĚTE POTŘEBU TRVALÉ ABSTINENCE. KE KUŘÁKOVI PŘISTUJUJTE S POCHOPENÍM.

Tabákové/nikotinové produkty BEZ KOUŘE	na bázi TABÁKU	na bázi ČISTÉHO NIKOTINU
ZAHŘÍVANÉ	• Zahříváný/nahříváný tabák** (IQOS, GLO, PLOOM)	• Elektronické cigarety
NEZAHŘÍVANÉ	• Porcovaný tabák (švédský snus) • Žvýkácí tabák • Šňupací tabák	• Náhradní terapie nikotinem (náplasti, žvýkačky, pastilky, ústní sprej) • Nikotinové sáčky

**Rizika zahříváného tabáku jsou blízká kouření klasické cigarety.